

هیچ روایتی بدون عرضه به قرآن حجیت ندارد/ تبیین معنای تفسیر قرآن به قرآن

X صاحب تفسیر ارزشمند تسنیم ضمن تعریف و تبیین معنای تفسیر قرآن به قرآن تاکید کرد: هیچ روایتی بدون عرضه به قرآن حجیت ندارد.

صاحب تفسیر ارزشمند تسنیم ضمن تعریف و تبیین معنای تفسیر قرآن به قرآن تاکید کرد: هیچ روایتی بدون عرضه به قرآن حجیت ندارد.

به گزارش خبرگزاری بین المللی قرآن (ایکنا) آیت الله العظمی عبدالله جوادی آملی، امروز 25 آبان در درس تفسیر در مسجد اعظم با اشاره به آیه شریفه «اللَّهُ تَزَلَّ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِي تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضِلُّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ» (زمر/23) گفت: اگر کتاب در این آیه را بر خصوص قرآن تطبیق کنیم، تطبیق محدود است و مصداق کلی آن کل نظام هستی و مجموع کتاب تدوینی و تکوینی خداست. وی افزود: این معنا می شود «اللَّهُ تَزَلَّ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا» که اختصاص به قرآن ندارد، بلکه همه کتاب ها این طور است و نظام تکوین را هم در بر می گیرد.

محکم و متشابه به منزله طیب و بیمار

این مفسر قرآن تاکید کرد: در قرآن آیات محکم و متشابه با هم آمده است تا اختلاف داخلی و گره را حل کنیم، لذا معلوم است که این دو گروه با هم آشنا هستند؛ همانند طیب و بیمار؛ برخی به حسب ظاهر بیمار و برخی طیب هستند که مشابهات به منزله بیمار علمی و محکومات به منزله طیب هستند.

این مرجع تقلید عنوان کرد: تاویل لطیف قرآن بالاتر از طیب بودن است؛ فرمود برخی (متشابهات) به منزله نوجوان و جوانی هستند که مقداری شیطنت دارد و برخی به منزله پدر و مادر (محکومات) هستند که عطف و مهربان اند.

استاد برجسته حوزه علمیه بیان کرد: محکومات، ام الکتاب هستند و محکومات با عاطفه خود، متشابهات را در دامن خود می پروانند تا آن را نیز محکم کنند، لذا اگر مشکلی را درمان نکند که «ام» نیست و اصولا متشابهات از روی محکومات تولید شده اند و چون از آنجا هستند به آنجا بر می گردند؛ وقتی متشابهات به دامن محکومات رفت، سراسر قرآن می شود محکم و این همان «یفسر بعضه بعضا» است.

اغلب مفسران «یفسر بعضه بعضا» را قبول دارند

وی افزود: تفسیر طبری که امام مفسران است و شیخ طوسی برخی حرفها را از او گرفته تا المنار و از المنار تا طبری هر کدام را که دیده ایم یا «بعضه یفسر بعضا» را به صراحت یا غیر صریح دارند و مخصوص علامه طباطبایی هم نیست ولی آنها می گفتند به المعجم و کتب لغت مراجعه کنیم اما المیزان با کلمات و معجم کاری ندارد می خواهد محکم و متشابه را با خود قرآن حل کند زیرا مراجعه به معجم کار طلبه عادی است.

این مفسر قرآن با بیان اینکه سراسر قرآن محکم اند اظهار کرد: متشابه در سوره زمر با متشابه در آل عمران خیلی فرق دارد. آنجا فرمود برخی متشابه و برخی محکم و کسانی که در قلوبشان زیغ دارند، سراغ آن می روند. ولی این متشابه یعنی همگون و اگر متشابهات را به ام الکتاب برگردانیم سراسر قرآن محکم می شود.

وی در پاسخ به این سؤال که تفسیر قرآن به قرآن با نقش ائمه (ع) در تنافی نیست؟ افزود: همه حقیقت قرآن و ظاهر و باطن آن نزد ائمه است و این حرفی درش نیست، ولی خود ایشان فرمودند به نام ما حدیث جعل می کنند؛ ولی به نام قرآن کسی نمی تواند جعل کند، لذا هر چه از ما رسید چه معارض داشته باشد و یا نداشته باشد قبل از هر چیز باید آن را به قرآن عرضه کرد. چون به نام قرآن کسی نمی تواند دروغ جعل کند لذا اگر مطابق قرآن نبود گفته ما نیست.

هیچ روایتی بدون عرضه به قرآن حجیت ندارد

صاحب تفسیر تسنیم گفت: هیچ حجیتی برای هیچ روایت نیست مگر اینکه اول به قرآن عرضه و اگر مخالف قرآن نبود آن وقت سراغ آن برویم؛ ائمه قرآن ناطق هستند؛ ظاهر و باطن قرآن در نزد آنها است اما وظیفه ما چیست؟ خودشان (ائمه «ع») فرمودند چنین به نام ما دروغ جعل می شود لذا شما اول باید روایت را بر قرآن عرضه کنید و اگر مخالف آن نبود روایت را با قرآن و قرآن را با روایت تفسیر کنید.

باور بهشت مهم نیست؛ بهشت دیدن مهم است

وی در بخش دیگری از سخنانش عنوان کرد: راه های اخلاقی قرآن آیات عدالت و ظلم و ... است اما راه اویس قرنی شدن و راه عملی کردن خطبه امیرمومنان که مردانی بهشت را می بینند چیست؟ بهشت را باور داشتن مهم نیست اما بهشت دیدن و جهنم و باطن را دیدن مهم است که با درس خواندن در حوزه و دانشگاه حل نمی شود با جان کندن حل می شود؛ آیا نماز خواندیم که لوزه به ما بیفتد نه! پس چه توقعی داریم که بهشت را در این دنیا ببینیم ولی ائمه برای نماز می لرزیدند یعنی چی؟ این همان است که فرمود «إذا تليت عليهم آياته زادتهم إيماناً» این راه اویس شدن است.

وی تاکید کرد: امام سجاد (ع) می فرمود من می خواهم امانت خدا را ادا کنم، نماز ادای امانت است لذا ابتدا می لرزد اما وقتی

وارد نماز می‌شود کم کم آرام می‌شود و به «الا بذكر الله تطمئن القلوب» می‌رسد؛ از امام علی(ع) پرسیدند که قدقامت الصلاة یعنی چه، امام علی فرمود وقت زیارت خداست و می‌خواهند با خدا ادلال کنند، می‌خواهند با او ناز کنند و این ناز کردن یعنی «لئن اخذتني بجرمي اخذتك بعفوك» اول انسان باید تنش از یاد خدا بلرزد و بعد قلب نرم شود تا به این ناز کردن برسد.

در کسالت روحی تنها به فرائض بپردازیم

وی تاکید کرد: به همین دلیل فرمودند که دل‌ها پائیز و بهاری دارد چه در روزه و دعا وقتی حال دارید از این فرصت استفاده کنید ولی وقتی حال ندارید تحمیل نکنید؛ نماز و روزه مستحبی نخوانید و زیارت نروید که منجر می‌شوید و فقط به فرائض بپردازید.